

Čtvrt století od zániku i vzniku naší republiky

Název emise: 25. výročí vzniku České republiky

Den vydání: 3. ledna 2018

Hodnota: 24 Kč; kat. č. 957 (ČP)

Rozměr známkového obrazu: 26 x 46 mm

Rozměry aršíku: 110 x 82 mm

Výtvarný návrh: Jan Maget

Druh tisku: OF; **Tisk:** PTC Praha

Tisková forma: AP (2 známky + kupon)

Náklad: 50.000 aršíků

FDC: digitální tisk

Tisk: PTC Praha; **Náklad:** 3.600

O silvestrovské půlnoci roku 1992 se navenek pro běžného člověka u nás nic zvláštního nestalo – a přece to byla dějinná chvíle: zanikl stát, v němž se většina z nás narodila a prožila podstatnou část svého života, a na jeho místě vznikly dvě republiky nové. Bylo to v době, kdy se ve společnosti děly jiné důležité věci, po půlstoletí dvou totalit a krátkém intermezzu mezi nimi mizely najednou navyklé „jistoty“ a namísto nich se otevíraly možnosti, které však ne všichni byli schopni a ochotni využít. Jak daleko v minulosti byl najednou podzim posledního roku Velké války, v němž se rozhodovalo, zda Češi, Moravané a Slezané po třech stoletích obnoví svůj stát, a Slováci dokonce po celém tisíciletí. Že se tak stalo, k tomu nepochybně napomohla svornost obou národů, projevená v rozhodné chvíli. Kdyby tenkrát převládla touha po národní samostatnosti, není vyloučeno, že by se velmoci v obavě z přílišné atomizace střední Evropy rozhodly jinak a minimálně Slovensko by nadále zůstalo Horními Uhrami.

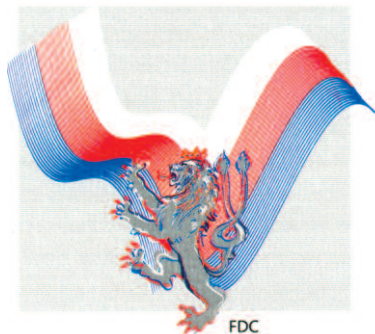
K rozpadu došlo o dvacet let později, po tlakem mocného západního souseda, a i když pak Slovensko bylo po šest let formálně samostatné, o skutečné suverenitě se nedá mluvit. Ta přišla až prvního ledna roku 1993, tentokrát pro obě části rozbité České a Slovenské federativní republiky. A i když rozchod proběhl věcně a klidně, v mnohých z nás zanechal smutek, nezřídka pocíťovaný dodnes. Utěšovali jsme se, že nejde o rozloučení definitivní, protože se stejně co nejdřív zase shledáme ve sjednocující se Evropě. K tomu skutečně za pár let došlo, ale netrvalo dlouho a ukázalo se, že to evropské sjednocování má pěkně škrtky límeček, a ne všichni se v ní chceme rozpustit jako kostka cukru...

Brzy jsme přišli na to, jak byly naše představy v mnohém naivní. Jak jsme mohli doufat, že se bez problémů sjijeme s tolika národy, od nichž nás po celou naši historii dělily hranice? Vždyť jsme se v jednom státě nesnesli společně ani jako Češi a Slováci! Z Česka jsme vyhnali Němce, ze Slovenska mnohé Maďary, bez odporu jsme přihlíželi genocidě Židů (takovi Dánové je přitom ve stejné době úspěšně bránili a většinu jich zachránili), za šest set let jsme se nedokázali sít s Romy. A teď po nás Evropa dokonce žádá, abychom přijali ekonomické migranty s naprosto odlišnými tradicemi a zvyky, a s náboženstvím, které je

vůči nám dokonce zjevně nepřátelské. V takové situaci vzrůstá význam státu a měli bychom velmi pečlivě vážit, které z jeho zbylých kompetencí ještě předáme „výš“. Zdá se totiž, že se dějinně kyvadlo zhouplo až příliš k politické superkorektnosti a všeobjímajícímu lidství, až to ohrožuje naši další národní existenci – a možná dokonce i tu osobní... V takové situaci se nemůžeme divit, když si čím dál více lidí klade otázku, zda se ubíráme správnou cestou. A zda to nakonec nejpředvídavěji nevyjádřil Dostojevskij v závěrečné větě svého románu Idiot: „Dost už snění, je čas poslechnout hlas rozumu. A tohle všechno, celá cizina, celá vaše Evropa je jenom přelud, a my všichni v cizině jsme taky jenom přelud... však dojde na má slova, uvidíte...“

Aršík vydaný k 25. výročí vzniku České republiky je velmi slavnostní a vlastně až trochu patetický. Klidně a důstojně zobrazuje nové i prastaré znaky historických zemí, na známkách, kuponu i na „tapetě“ v pozadí. Se současnou republikou jej však mimo trikolóru v pozadí nespojuje vlastně nic – a to je možná škoda. Dobře je to vidět při srovnání se známkou slovenskou, vydanou ke stejné příležitosti (píše se o ní na s. 29). Ta je mnohem civilnější a ve výstižné zkratce zachycuje současný stav – Bratislavský hrad jako historický symbol státu, před ním vlajky SR a EU a vedle státní znak.

Nevyžitou příležitostí je podoba naší obálky dne vydání. Už jen to, že ke známce vydané ve slavnostní úpravě – jako aršík – nebyla kresebná výzdoba provedena ocelotiskem, ale „obyčejným“ tiskem digitálním, je pro

1993
2018

mě jistým zklamáním. Námět přitom téma nijak nerozvádí, ale vlastně jen opakuje – trikolóra a heraldický lev. Osvěžující je razítko, i když nijak pěkné, nápad provést je jako vlajku na stožáru je však alespoň vtipný.

Připomněli jsme si tedy emisně, že od vzniku našeho nového státu uplynulo už čtvrt století. Převzali jsme ho od svých předchůdců a měli bychom ho v dnešní nelehké době velkých změn bedlivě chránit, abychom ho mohli jednou v pořádku odevzdat zase svým následovníkům. FB